

נראדה אור

פרשת נשא וחג השבועות תשפ"ג
גליון קעג שנה ד
באור רבוה"ק מלעכוויטש קוידענע

{ שניני אור }

הנה כבר עומדים אנו בחג השבועות, היום הגדול אשר מצד הקב"ה הוא זמן מתן תורה ומצידנו זמן קבלת התורה, כדברי חז"ל על חג השבועות כיון שקיבלתם עליכם עול תורה מעלה אני עליכם כאילו לא חטאתם מימיכם. נתבונן מעט קבלה זו מה טיבה. הזכיר פעם כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בשיחתו לבני הישיבה קושיית הגר"ח מבריסק לפי דעת הרמב"ם שקנין שאין לו קצבה כגון המתחייב לחברו בקנין שיעשה כל מה שיצוה עליו אין הקנין חל, כיצד חלה התחייבותם של בני ישראל לעשות כל אשר יצוה עליהם הבורא יתברך כאשר הקדימו נעשה לנשמע.

כמה מתיקות וטעם יש בתירוץ הגר"ח, שבאמירת נעשה ונשמע לא התחייבו ישראל לקיים מצוות ה' כפועל המתחייב לעשות מלאכה לבעל הבית, אלא פשוט הקנו את עצמם להשם יתברך כאדם המוכר את עצמו לעבד, שממילא משועבד הוא מעתה לעשות כל מה שיצוה עליו האדון. ולכן לא היה בכך חשש מצד דבר שאין לו קצבה ששייך רק בהתחייבות לחברו ולא כאשר מקנה לו את עצמו.

השבוע שמעתי תיאור נכון להבנת אמירת נעשה ונשמע, דרך משל למלך גדול שבא לאדם ואומר לו ברצוני שתשתעבד לי לגמרי אתה חורעך אחר כך עד עולם. שואל האיש ומה תיתן לי עבור זה, אומר המלך עשרה בנינים בני עשר קומות ובכל קומה שלש דירות מפוארות חמשה חדרים. מהרהר האיש מעט ואומר אמנם זהו רכוש עצום אבל עדיין לא מצדיק לשעבד עבור כך לגמרי את עצמי ודורותי אחר.

מה אם כן נתן הקב"ה לבני ישראל שכה שמחו להשתעבד לגמרי למצוותיו במחשבה דיבור ומעשה, הם חורעים אחריהם עד סוף כל הדורות!?

בליל שבת שעברה אחר ששב אדמו"ר שליט"א מחו"ל המשיל זאת בשיחת קדשו, לבעל עגלה [נהג מונית] הממתין בפתח שדה התעופה להסעת נוסעים, שאין לו שום יעד משל עצמו לשם הוא רוצה לנסוע, רק להיכן שירצה הנוסע עמו להגיע.

כך בהקדמת נעשה ונשמע העמידו ישראל את עצמם במצב של נעשה, אין להם שום רצון משלהם מה לעשות רק מה שישמעו מהשם יתברך כאשר יצוה להם מצוותיו.

אמנם מרגישים אנו עדיין רחוקים מקבלת עול תורה בצורה שכזו, אך כאשר נקדיש רגע להתבוננות באיזו הרגשה זעקו אבותינו נעשה ונשמע, נוכל לצפות שאף לבנו יתעורר לקבל עול תורה ומצוות באהבה ובשמחה.

{ דברות קודש }

קבלת התורה אינה בגדר ההגיון

לכונה זו הקדימו ישראל נעשה לנשמע קודם קבלת התורה, ובספה"ק איתא שהיתה אמירה זו תנאי מוכרח לקבל תורת ה', כי נשמע מורה על השגה בכלי הדעת ונעשה על קיום המצוות קודם ההשגה. היינו מאחר שמצד השכל וההגיון אין שייך כלל שיקבלו וישיגו ישראל התורה, כי אם מצד רצונו יתברך - 'אתה בחרתנו מכל העמים ורוממתנו מכל הלשונות', לכך רק על ידי שידעו ישראל שאין הקבלה מצד השגתם יוכלו לזכות לתורה.

דבר זה הוא חזיון גדול, כי יכול איש יהודי להתבונן בעצמו היאך יזכה לקבלת התורה כאשר אינו ראוי לכך כלל, והרי ודאי איננו בדרגת דור מקבלי התורה והכיצד תהא לנו שייכות לקבלת תורת ה'. אלא שאם היתה קבלת התורה באותו דור על ידי שהיו ישראל ראויים לכך אמנם היה מקום למחשבות אלו, אבל כיון שהיתה קבלת התורה רק מרצונו יתברך לתת תורה לעמו ישראל אף שהוא למעלה משכל והגיון שיוזכו לכך בני אנוש, שוב אין הפרש בין דור מקבלי התורה לדורות שאחריהם, ואף אנחנו ימתי דיתמי בדור אחרון יכולים לזכות לקבלת התורה ברצונו יתברך הבוחר בעמו ישראל באהבה.

לטעם זה אמר הקב"ה בתחלה עשרת הדברות בדבור אחד, וכן אמר אח"כ אנכי ולא יהיה שהם שורש כל מצוות התורה בדבור אחד מה שאין האזון יכולה לשמוע ואין הפה יכול לדבר. למען יכירו וידעו בני ישראל שאין השגת התורה בגדרי השכל וההגיון, ובאמת הוא למעלה מטבע בני אנוש בגדר מה שאין האזון יכולה לשמוע ואין הפה יכול לדבר, ואינו אלא ברצונו יתברך שישגיח חכמת התורה למעלה מגדרי ההגיון.

המשך בעמוד הבא >>>

וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר (שמות כ, א). ברש"י 'את כל הדברים האלה', מלמד שאמר הקב"ה עשרת הדברות בדבור אחד מה שאי אפשר לאדם לאמר כן, א"כ מה ת"ל עוד 'אנכי ולא יהיה לך' שחזר ופירש על כל דבור ודבור בפני עצמו.

כלומר בתחלה אמר הקב"ה כל הדברות בדבור אחד, ואח"כ אמר אנכי ולא יהיה בדיבור אחד מה שאין האזון יכולה לשמוע ואין הפה יכול לדבר כדכתיב (תהלים סב, יב) 'אחת דבר אלקים שתיים זו שמעתי'.

יש לבאר מה טעם באמירת עשרת הדברות בדבור אחד וכן באמירת אנכי ולא יהיה בדבור אחד, מה שאין האזון יכולה לשמוע.

נתינת התורה ברצונו יתברך למעלה מהגיון

בגמרא (שבת פח:) אריב"ל בשעה שעלה משה למרום אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה מה לילוד אשה בינינו אמר להן לקבל תורה בא אמרו לו וכו', אמר לו הקב"ה למשה החזיר להן תשובה אמר לפניו רבש"ע מתיירא אני שמא ישרפוני בהבל שבפיהם אמר לו אחוז בכסא כבודי וחזור להן תשובה וכו'. ויש לבאר מה מקום היה למשה להתיירא שמא ישרפוני בהבל שבפיהם אחר שאמר לו הקב"ה החזיר להן תשובה.

הביאור כי התורה היא חכמתו יתברך הנעלה מכל מושג, ומצד השכל ודאי אין שייך כלל שישגיח האדם בדעתו תורת ה' וכמאמר הכותב (איוב יא, ז) 'החקר א-לוה תמצא'. ועל כרחק מה שמשגיח האדם חכמת התורה אינו אלא מחמת אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו, שהיה רצונו יתברך שיקבלו ישראל התורה כפי דעתם והשגתם אף שאין בזה מובן מצד השכל וההגיון.

קבלת התורה על ידי שמכיר בחסרונו

איתא בחז"ל (ירושלמי ר"ה ד, ה) בכל הקרבנות נאמר בהם שעיר לחטאת ובעצרת לא נאמר לחטאת, כיון שקיבלתם עליכם עול תורה מעלה אני עליכם כאילו חטאתם מימיכם.

יש לבאר מה טעם בשעיר הבא עם שתי הלחם נאמר בו לחטאת ורק בשעיר מוספין לא נאמר לחטאת. הביאור כי קודם קבלת התורה זיכרו ישראל כל מדותיהם וכחות נפשם עד שבבואם לסיני פסקה זוהמתן, אמנם בבואם לקבל תורה וראו גודל הגילוי שנגלה עליהם הקב"ה בבחינת פנים בפנים. הכירו שכל אשר הכינו עצמם אינו נחשב למול מה שמקבלים בנתינת התורה, ואזי הבינו שכל אשר זוכים אינו אלא על ידי שנתעורר הרצון העליון בחינת הכתר, שרוצה ה' בעמו וחפץ לתת להם כלי חמדתו אף שאין ראויים לכך.

לכן מתחלה נאמר שעיר לחטאת, חטאת מלשון חסרון שמבין היהודי כי מצד עצמו חסר הוא ואינו ראוי אף אחר עבודתו והכנתו, ועל ידי זה מעורר בחינת הכתר הוא הרצון העליון שאין תלוי במעשי האדם ומכח אותו רצון זוכה לקבלת התורה. וכיון שבחינת הכתר נשלם במוסף כידוע לא נאמר בקרבן מוסף לחטאת, כי אחר שזוכים לקבלת התורה על ידי שלמות בחינת הכתר נעשים כברייה חדשה כאילו לא חטאתם מימיכם.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, ליל שבועות תשע"ט

הרגשת אור האמונה מתוך ביטול לתורה

שיהא לה קיום אמיתי בנפשו על ידי שמבטל עצמו לתורה. ועל זאת בקשתנו 'והשיאנו ה' אלקינו את ברכת מועדיך', כי לכל חג יש הארה המיוחדת לו והארת חג השבועות להאיר האמונה בנפשנו דיקא על ידי התורה.

זהו ביאור דברי המדרש 'אר ה' פניו אליך' - זה מאור תורה וכו', שעל ידי התורה יזכה להאיר האמונה בלבו, כי זהו תכלית התורה והמצות - 'וצדיק באמונתו יחיה'. **ודבר זה עיקר גדול בכל עבודת האדם**, שבכל ענין שלבו חושק בעבודת ה' יבחון בעצמו האם הוא רצונו יתברך כמצות התורה או שאינו אלא הרגשת הלב שלא כתורה ח"ו, וכאשר יבטל עצמו תמיד לתורה יזכה לחיבור אמיתי להשם יתברך.

יעזור השם יתברך שזוכה להשאיר בלבנו הארת החג, והרי אם בפסח שאיתא באריז"ל שנסתלק האור אח"כ, בכל זאת מפורש בדבריו שנשאר ממנו רשימו בנפש, כל שכן בעצרת ושאר מועדים ודאי נשאר האור בנפשות ישראל. ויש להביא לכך סמך מן המקרא שבזויר אחר שנשתיימה נזירותו נאמר (ו.ג) 'ואחר ישתה הנזיר יין', ולכאורה פשיטא שיכול לשתות יין אחר גמר הנזירות ולמאי הוצרך לאמר. אלא על כרחך אף אחר גמר הנזירות נשאר בו רושם קדושה, לכך צריך הכתוב להתיר לו בפירוש שתיית יין.

יעזור השם יתברך שנוכל לעסוק בתורה ללא מניעות ויהא לתומכי התורה ולכל ישראל שפע בגשמיות וברוחניות, ונזכה לאור של מלך המשיח במהרה בימינו.

נשא תש"פ, רעוא דרעיון

»»» המשך מעמוד הקודם

תשובת משה למלאכים - אחוז בכסא כבודי

בזה יתבאר בשעה שעלה משה למרום וטענו המלאכים מדוע נותן הקב"ה תורתו לבני אדם אשר בארץ ואמר לו הקב"ה החזיר להן תשובה, מה טעם אמר משה מתיירא אני שמא ישרפוני בהבל שבפיהם. כי הבין משה שכל תשובה שישב להם תהא בגדר ההגיון, והרי אין נתינת התורה לישראל אשר בארץ ענין המושג בהגיון כי אם ברצונו יתברך שלמעלה משכל והשגה, ולכן נתיירא שישרפוהו בהבל שבפיהם על שאין תשובתו לפי האמת.

אמר לו הקב"ה אחוז בכסא כבודי וחזור להן תשובה, כלומר בכך שיאחוז בכסא הכבוד יהא תשובה למלאכים, שאמנם צודקים בטענתם שאינו בהגיון לתת תורה לבני אנוש, אבל כן הוא רצונו יתברך שלמעלה מהשגה לתת תורה לעם קרובו, וכל תשובה שבשכל והגיון שהשיב אח"כ למלאכים עיקרה ויסודה בכך שהוא רצונו יתברך.

זהו ביאור הכתוב 'אחת דבר אלקים שתיים זו שמעתי שקאי על אמירת אנכי ולא יהיה בדבור אחד, ובהמשך הכתוב 'ולך ה' חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו', ולכאורה מה שייך זה לנאמר מקודם. אלא שכיון שענין האמירה בדיבור אחד מה שאין האזון וכו' מורה על שבאמת אין התורה מושגת בכך שכל האנושי, יכול האדם לסבור שלא יקבל שכר על עסקו בתורה כיון שאינו בכח השגתו כי אם ברצונו יתברך המשפיע בו מחמתו.

לכך אמר 'ולך ה' חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו', שבחסדו יתברך מחשיב עסק האדם בתורה ומצוות כמעשהו, כאילו הוא העושה זאת בכח והשגתו ונותן שכר טוב לשומרי מצוותיו אף שאין ראויים לכך בדיון.

ליל שבועות תש"פ

תכלית כל המצוות שתהא האמונה מאירה ומורגשת בלבו, אמנם מאידך גיסא הלמאי נצרכים שש מאות ושלוש עשרה מצות כדי לבוא לאמונה שעיקרה הרגשת הלב הפנימית. אלא שהרגשה זו בלב אינה מספקת ולא עוד אלא שיכול לעקם דרכו על ידה, כאשר בכל הדורות סבלו הרבה מאותם שהחזיקו באמונת ה' בלא בטול גמור למצוות התורה. לכך יש לבטל עצמו בתכלית לקיים רצונו יתברך בכל מצוותיו, ודיקא בזה יבוא לתכלית הנרצה - 'וצדיק באמונתו יחיה', להאיר בנפשו נקודת האמונה שמצד הרגשה הפנימית באופן אמיתי ונעלה ביותר בכח התורה.

זהו מאמר רז"ל (חולין ה) 'אדם ובהמה תושע ה' (תהלים לו, ז) - אלו בני אדם שערומים בדעת ומשימים עצמם כבהמה, שמחד גיסא ערומים בדעת שאינם מסתפקים באמונה שמצד הרגשת הלב, אלא משעבדים עצמם לתורה ומצוותיה וזוכים בזה לדעת שעל ידי התורה. ומאידך גיסא משימים עצמם כבהמה שכל תכליתם בקיום המצוות להאיר בנפשם האמונה הפשוטה שמצד הרגשת הלב.

בשבועות זוכים לשלמות האמונה בכח התורה

זהו עבודת ימי הספירה, שבחג הפסח זוכה היהודי לאמונה מצד הרגש הלב, שעל ידי שנגלה עליו הבורא יתברך - 'ובמורא גדול' - זה גילוי שכניה' נתעורר להאמין בו יתברך ולהידבק בו. אמנם באמונה זו בלבד הוא עדיין בבחינת בהמה ולכך בימי הספירה מעמיד ומיישר אמונתו על ידי התורה, כאשר כל תשוקתו לדבק עצמו בתורה ומצוותיה. ועבודה זו נשלמת בחג השבועות ואזי בא לבחינת אדם, להרגיש בפנימיות לבו אמונה ודבקות על ידי התורה, ודיקא בזה זוכה לשלמות הדבקות בהשם יתברך בבחינת פנים בפנים.

למעלה זו זכו ישראל בבואם לסיני - 'ויחן שם ישראל נגד ההר' - כאיש אחד בלב אחד, כי באם דבק האדם בהשם יתברך מתוך הרגשת אמונת הלב בלבד אין כולם מאוחדים, כאשר כל אחד נוטה לבו להידבק ביוצרו באופן אחר. רק מתוך שזכו לדבקות אמיתית בהשם יתברך על ידי הביטול לתורתו ומצוותיו, היו כולם כאיש אחד בלב אחד.

זהו ענין הקדמת נעשה לנשמע, כי נשמע מורה על אשר משיג ומרגיש בלבו, והקדימו לכך נעשה הוא הביטול לרצונו יתברך למעלה מדעת והרגשה. ולכן כאשר חטאו אחר קבלת התורה והיה הפגם בכך שרצו להמשיך בנפשם דבקות בהשם יתברך שלא על פי תורה כדאיתא בראשונים, אמר להם הקב"ה איבתם נעשה הזהרו בנשמע (שמו"ד כו, ט), כי נאבד מהם הביטול הגמור לתורה שזכו בסיני.

בזה יבוארו דבר הזמר 'ובאו כולם בברית יחד נעשה ונשמע אמרו כאחד', שנאחדו כולם ברצון אחד לבוא לאמונת ה' דייקא על ידי התורה ולכן הקדימו נעשה לנשמע, 'ופתחו וענה ה' אחד' שזכו על ידי זה להאיר בלבם אמונה בדרגה נעלית ביותר. ומקבלת התורה זכו ישראל למצות קריאת שמע כדאיתא בחז"ל (ד"ר ב, לא), כי טעם מצות קריאת שמע להאיר האמונה בלב בבטול לתורה ומצוות, שעל ידי קבלת עול מלכות שמים באמירת התיבות בחיות והרגשת הלב מאיר בלבו ה' אחד.

עצרת - לעצור ולקיים האמונה בנפש

על שם זה נקרא החג עצרת מלשון שעוצר הדבר בקרבו, כי בקבלת התורה עוצר אור האמונה שזכה בחג הפסח,

יאר ה' פניו אליך ויחנך (ז, כה).

במדרש (במדב"ר יא, ו) 'יאר' זה מאור תורה שיאיר עיניך ולבך בתורה ויתן לך בני תורה.

יש לבאר מהו ענין מאור תורה.

'בחודש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני, ויסעו מרפידיים ויבואו מדבר סיני ויחננו במדבר ויחן שם ישראל נגד ההר' (שמות יט, א-ב). וברש"י ויחן, כאיש אחד בלב אחד אבל שאר כל החניות בתרעומות ובמחלוקת. על אחדות זו בסיני נאמר בהגדה 'אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה דיינו'. ויש לבאר מהו ענין שבאו באותו זמן להיות כאיש אחד בלב אחד.

'וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עמר התנופה וגו', והקרבתם מנחה חדשה לה' (ויקרא כג, טו-טז). בספ"ה ק' נתבאר שקרבן העומר בא מן השעורין שהם מאכל בהמה ושתי הלחם מחטים שהם מאכל אדם, שעל ידי עבודת זיכרון המדות בימי הספירה באים מדרגת בהמה לדרגת אדם.

תכלית העבודה לבוא לבהירות האמונה

יש לבאר כי כל תכלית עבודת האדם שתהא אמונת ה' ברורה ובהירה בנפשו, שיחיה תמיד בהכרה שהבורא יתברך מלכותו בכל משלה ולית אתר פנוי מיניה. ובאריז"ל איתא שבלי התקדש חג הפסח זוכה היהודי להארת האמונה, 'ובמורא גדול' - זה גילוי שכניה שנתגלה הקב"ה בלבבות ישראל עם קרובו, וכל איש יהודי מכיר מציאותו יתברך בבהירות עצומה, ואחר יו"ט ראשון נסתלק האור ונמשך שוב בנפשו על ידי עבודתו בימי הספירה.

המבואר בספ"ה ק' הטעם בזה שבלי פסח נמשך האור שלא לפי דרגת האדם בהיותו עדיין במצב שאינו מוזכר לפי גדול האור ולכן מסתלק ממנו, ועל ידי שמזכך עצמו בימי הספירה נמשך לו האור כפי זיכורו ודרגתו ואור זה יש לו קיום בנפשו.

יש לבאר באופן אחר כי הנה שני דרגות יש באמונה, האחד מתוך הרגשת הלב והוא האמונה הנטויה בלב כל איש יהודי מכח האבות הק' שעל ידה מרגיש מציאותו יתברך וחפץ בקרבנו. אמנם אף שאמונה זו חשובה למאד בהיותה מצד עצם מהות היהודי, אי אפשר שיחיה באמונתו יתברך וידבק בו מתוך אמונה זו בלבד, אלא צריך להאיר בלבו אמונה על ידי הביטול לרצונו יתברך שבתורה ומצוות.

ע"י התורה תהא אמונתו אמיתית

כי כאשר מבטל עצמו למצוות התורה זוכה להיות אמונתו ודבקותו באופן האמיתי כרצונו יתברך, אבל באם חי באמונתו רק מצד הרגשת הלב, יוכל לעקם דרכו ולבוא בזה ח"ו להיפך הדבקות בהשם יתברך. על דרך דאיתא בגמרא (ברכות סג). גנבא אפום מחתרתא רחמנא קרי, ונמצא שדוקא מתוך אמונתו עובר על רצונו יתברך ונתרחק ממנו, לכך יש לו לבטל עצמו לתורה אשר היא תאיר ותקבע בנפשו אמונה ודבקות אמיתיים.

כדאיתא בגמרא (מכות כד). שש מאות ושלוש עשרה מצות נאמרו לו למשה וכו' בא חבקוק והעמידן על אחת שנאמר (חבקוק ב, ד) 'וצדיק באמונתו יחיה', כלומר מחד גיסא ודאי

זכתה ויצאה ממנה דוד

רות, מאי רות, אמר רבי יוחנן שזכתה ויצאה ממנה דוד שריוהו להקדוש ברוך הוא בשירות ותשבחות (ברכות ז:). הנה כתוב בספרים הקדושים כי מלוי של שם אדני בלא אותיות העיקרים בגימטריא רות. ויש לכונן זה בדברי רז"ל שריוהו להקדוש ברוך הוא בשירות, שעל ידם נתמלא שם המלוכה והבן.

דברי שלום (לשבויה)

דור שאין בו צדיקים אין מי שימשיך שפע

ויהי בימי שפוט השופטים (רות א, א), על פי מה דאיתא בחז"ל (ברכות סא): צדיקים יצר טוב שופטן, רשעים יצר הרע שופטן, בינונים זה וזה שופטן.

וזה ידוע שהצדיקים ממשיכין במעשיהם הטובים השפעה ושפע פרנסה על כל העולם, אבל ויהי בימי שפוט השופטים, היינו שתיהן היו שופטים, היינו שהיו בחינת בינונים שלא היו בהם צדיקים גדולים, ולא היה מי שימשיך שפע לעולם, ולכן ויהי רעב בארץ, ודפח"ח.

אמרי יעקב (תע"ה)

בכח הרצון הצליחה למעלה מההגיון

ותרא כי מתאמצת היא ללכת אתה ותחדל לדבר אליה (א, יח).

הנה בעת שאמרה נעמי לרות וערפה 'למה תלכנה עמי העוד לי בנים במעי' וגו', 'הלהן תשברנה עד אשר יגדלון' וגו' (פס' ג), ביארה להן שעל פי שכל ההגיון אין שום טעם ותקוה בלכתם אחריה, אמנם רות התעקשה בכל לבה ללכת אחריה למרות כל דבריה.

ותרא כי מתאמצת היא ללכת אתה, בעת שראתה גודל יגיעתה מכח עוצם תשוקתה ורצונה, הבינה שאף אם על פי הגיון אין טעם בהליכתה, ודאי יצליח ה' דרכה באופן שלמעלה מהגיון ולכן תחדל לדבר אליה. וכאשר באמת היה שבה בועז שהיה בשנות השמונים לחייו ונשא אותה לאשה בלילה קודם שנסתלק מהעולם ויצאה ממנה מלכות בית דוד, והכל על ידי שלא ויתרה ולא נתאשה מכח הרצון העצום שהיה בה.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, ליל שבועות תשע"ט

דבר חכמה ראה בה

ויאמר בועז נעורו הנצב על הקוצרים למי הנערה הזאת (ב, ה).

בגמרא (שבת קיג) וכי דרכו של בועז לשאול בנערה, אמר ר' אלעזר דבר חכמה ראה בה שני שבלי ליקטה שלשה אינה לקטה.

במהרש"א הקשה שנחלקו בית שמאי ובית הלל בין לקט דלבי"ה שתיים לקט שלשה אינו לקט ולבי"ה אף שלש לקט (פאה ו, ה), וא"כ ודאי אף שאר עניים היו נוהגים כבית הלל ומהו דבר חכמה שראה בה.

ומבאר שבירושמי (ו, ד) פירשו טעם מחלוקתם דבי"ה ילפי מהכתוב (ויקרא יט, ט) 'לעני ולגר תעוּזוּ אותם הרי שנים, ולבי"ה ילפי מהכתוב (דברים כד, כא) 'לגר ליתום ולאלמנה הרי שלש. והנה רות היתה גיורת יתומה ואלמנה ואפשר שבהא אף ב"ה מודו שמותר לה ליקח שלשה, וזהו דבר חכמה שראה בה שלקחה רק שנים כשאר עניים, שלא להראות לאחרים גודל שפלותה בהיותה גיורת יתומה ואלמנה.

ובחיודשי הרי"ם (לשבויה) מבאר ע"ד המהרש"א שראה בה דבר חכמה במה שאף שהיתה יכולה ללקט שלשה הקדימה ללקט שנים שזה יכולים ללקט כל העניים, ורק אח"כ לקטה שלשה שזה יכולה רק היא ללקט ולא יטלו אותם עניים אחרים.

רות הרגישה שהיא בתו של הקב"ה

יש לבאר בדרך זו באופן אחר דאיתא בחז"ל (יבמות כב.) גר שנתגייר כקטן שנוול דמי. והנה כאשר נולד נחשב הקב"ה אביו כמאמר הכתוב (תהלים ג, ז) 'ה' אמר אלי בני אתה אני היום ילידתיך', וכאשר נתגיירה רות הרגישה שהיא בתו של הקב"ה ואינה יתומה ולכן לא ליקטה אלא שנים, ודבר זה שהרגישה בתו של הקב"ה הוא דבר חכמה שראה בה.

עוד יש לבאר שגר שנתגייר נחשב בנו של הקב"ה מבחינת חכמה כמאמר הכתוב (משלי ג, ט) 'ה' בחכמה יסד ארץ', וזהו דבר חכמה ראה, שהרגישה עצמה בתו של הקב"ה מבחינת חכמה.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, שבועות תשע"ז, קידושא רבא

דבר חכמה שהבינה לנהוג בצניעות

עוד יש לבאר ע"ד דברי המהרש"א, שבהמשך הגמרא איתא במתניא תנא דבר צניעות ראה בה עומדות מעומד נופלות מיושב, ויש לומר שאף דבר חכמה שראה בה הוא בענין הצניעות, שאף שהיתה יכולה ללקט שלשה כדברי המהרש"א לקטה רק שנים כשאר עניים, כדי שלא תצא מדרכי הצניעות למשוך עיני הרואים שמלקטת יותר מכולם. וזהו דבר חכמה שהשכילה להבין שאם תלקט שלשה תמשוך עיני הרואים ולכן לקטה רק שנים.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, שבועות תשס"ט, קידושא רבא

בחה השבועות אין חשש לעין הרע

עיניך בשדה אשר יקצרוּן (ב, ט).

הנה מה שלא היה בועז חושש שתיתן עיניה בשדה הנקצרת, על דרך שאמרו חז"ל (ב"ב ב:) אסור לאדם לעמוד על שדה חבירו בשעה שעומדת בקמותיה.

איתא ממרן המגיד ז"ע שאין ההסתכלות מזיקה אלא באדם רע עין, אבל הצדיק שהוא טוב עין אדרבה מביא ברכה בהסתכלותו כמאמר הכתוב (משלי כב, ט) 'טוב עין הוא יבורך' כי מקשר הכל להשם יתברך מקור הברכה. וכן איתא בספה"ק (ע"י קדושת לוי ריש פ"ר פקודי) שכאשר ספר משה רבינו את ישראל הביא בהם ברכה בספירתו, ועל זה נאמר (שה"ש ז, א) 'עיניך ברכות בחשבון' שהצדיק המביט בעיניו בחשבון הדבר מביא בו ברכה.

בזה יש לבאר דברי הגמרא (פסחים תס) הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם, כי באמת בעת מרבה האדם באכילה ושתיה בחג כדת היום, יש לו מקום לחשוש שמא יתנו אחרים עיניהם ברוב השפע ויזיקוהו ח"ו בראייתם, ולכן לחד מ"ד יכול האדם לעשות לחג כולו לה' ולא להרבות בשפע גשמי.

אמנם בעצרת שזוכים ישראל לקבל תורה מתוך אהבה ורעות כדאיתא בחז"ל שהיו בסניי כאיש אחד בלב אחד, שוב אין מקום לחשוש שיתן בו חבירו רעה, ולכן הכל מודים דבעינן נמי לכם להרבות בסעודה לכבוד היום.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, שבועות תשע"א, קידושא רבא

אשר באת – בהתנדבות בלי ציווי

ישלם ה' פעלך ותהי משכורתך שלמה מעם ה' וגו' (ב, יב).

בשם משמואל (שבועות תרפ"א) מביא דברי הרמב"ן (ספר האמונה והבטחון פכ"א) שהטעם שאין מברכים על הבשמים במוצאי יו"ט, כי רוח יתירה שזוכים ישראל ביו"ט אינה מסתלקת מהם כאשר מסתלקת הנשמה יתירה במוצ"ש. ומבאר בשם אביו האבני נזר ז"ע שנשמה יתירה דשבת באה שלא על ידי עבודת האדם ולכן אין לה קיום, אבל רוח יתירה דיו"ט שבאה מכת עבודת האדם על ידי ישראל דקדשינהו לזמנים מתקיימת בהם אף אחר יו"ט.

בזה מבאר הטעם שהוסיף משה יום אחד מדעתו, כי כל עיקר מה שיו"ט נחשב שבא על ידי עבודת האדם הוא מחמת שביד ב"ד לקדש החודש כרצונם כמאמר רז"ל (ר"ה כה.) 'אתם' (ויקרא כג, ב) אפילו מזידין, ונמצא שכל קביעות היו"ט הוא על ידם. לכך כיון שרצה משה שתשאר בנפשם רושם מתן תורה לדורות, הוסיף יום אחד מדעתו מה שלא נצטוו מהקב"ה שבוה נחשב קדושת מתן תורה כבא על ידי עבודת האדם, עיי"ש.

בזה יש לבאר הכתוב 'ישלם ה' פעלך ותהי משכורתך שלמה מעם ה' אלקי ישראל אשר באת לחסות תחת כנפיו', ובמדרש (רבה ה, ד) אמר ר' חסא אשר באת לחסות תחת כנפיו. וכבר הקשו המפרשים מה הוסיף ר' חסא בדבריו.

לפי הנ"ל יש לבאר שאמר בועז לרות ישלם ה' פעלך שתזכה לשכר וקדושה על מעשיה, ותהי משכורתך שלמה שתקיים הקדושה בנפשה בשלמות ולא יחסר ממנה. אמר ר' חסא שהטעם לזה אשר באת לחסות תחת כנפיו, היינו שבאה והתנדבה מעצמה לכל אשר אמרה לה נעמי שנצטוו ישראל אף שאינה מחוייבת בכך, כי קדושה הבאה על ידי מעשה האדם שעשה מרצונו מבלי שנצטווה עומדת בנפשו לאורך ימים.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, שבועות תשע"ח, קידושא רבא

קבלת עול מלכות שמים בעת העסק בגשמיות

לעת האוכל גשי הלום (ב, יד).

אמרו חז"ל (ובחים קב.) אין 'הלום' אלא מלכות. הרמז בזה כאשר בא האדם לעסוק בעניני עוה"ז כאכילה ושתיה ודומיהם. עליו להתבונן בתחלה כי מלכותו ית' בכל משלה ואין שום מציאות גשמית מבלעדי חיותו ית', ועבודתו היא לגלות מלכות שמים בכל הענינים הגשמיים, ועי"ז זה יעסוק בצרכי גופו בקדושה כראוי.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

מותר להשתמש בעצבות כדי להתגבר על היצר

וטבלת פיתך בחומוץ (סם).

אמרו חז"ל מכאן שהחומץ יפה לשרב. חומץ מקרי עצבות, והגם כי מידה מגונה הוא מאד מ"מ לחוס היציה"ד הבוּעֵר כְּתוּר מוּעִיל זֹאת, וכעצת חז"ל יזכיר לו יום המיתה. וזהו 'וטבלת פתך בחומוץ', 'פתך' הוא הפתויים שהיציה"ד מפתה אותך, 'תטבול בחומוץ', לצורך שעה התיירו לך עצבות. וזהו מכאן שהחומץ יפה לשרב, היינו לחוס היצר הבוּעֵר כְּשֵׁם בְּצֵהִים.

מרן אדמו"ר מוהר"א ז"ע

עשיית חפץ להתעוררות האהבה שלא התקלקל

וטבלת פיתך בחומוץ (סם).

ברש"י מכאן שהחומץ יפה לשרב.

ידוע מה דאיתא בספה"ק שבעת נתעורר לב איש יהודי באהבה ותשוקה להשם יתברך, יש לו לעשות כלי חפץ לכך על ידי עסק התורה או ענין אחר בעבודה בפועל, כי בלא זה יכולה האהבה להתקלקל ח"ו.

בזה יש לבאר דברי רש"י בדרך רמז, כי היין אף שנשתנה למעיליותא ונשתבח אם אין משמרים אותו כראוי נתקלקל ונעשה חומץ, וזוהו ילמד האדם שאם לא ישמר כראוי התעוררות אהבתו יכולה האהבה להתקלקל. וזהו שהחומץ יפה לשרב שהחומץ יפה ללמד להיזהר מהשרב המורה על תוקף חמימות היצר, שבכדי שלא יפול אחר התעוררות האהבה ביד יצרו יש לו לעשות חפץ וכלי לשמרה כראוי בנפשו.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, שבועות תשע"ג, קידושא רבא

קבלת התורה – תורת ה' ולא תורת עצמו

עליונים שישו ותחתונים עליו בקבלת יום זה, חג ה' לנו בהאי יומא דעצרתא בו מקבלים אנו את התורה בהתחדשות ושמחה. כמפורסם וכנודע, יו"ט שבועות אינו רק זכר להארת קבלת התורה שהיתה בימי קדם, אלא בכל שנה ושנה מתעוררת אהבתו הישנה של השי"ת לעמו, חיבת עם בני ישראל אצל אדוני הארונים, ונותן לנו את התורה האצולה ומפורשה אצלו ותהי אצלו אמון שעשועים יום יום.

הבה נתבונן, אם נותן השי"ת את התורה מדי שנה מחדש, הרי שהתורה שאנו מקבלים בחסדו הגדול שנה זו – תשפ"ג, לא היתה בעולם עד לרגע זה והיתה ספונה באוצרותיו אלפי דורות בצפייה מתי יבוא זמנה להתגלות כאן בעולם, הרי 'תורת ה' תמימה' הכריז הבעש"ט הקדוש – תמימה שלא נגע בה איש, ככל שמחדשים בתורה, כמה שמגלים סודותיה ונבכייה, עדיין איננו נוגעים בעצמות התורה – כי לא יראני האדם.

אין מי שראוי בעצם לקבל התורה. אלא מפני חיבתי אליכם, מפני עוצם להט הדביקות ותשוקה שמשתוקק השי"ת בכיכול לעמו אהובו עם בני ישראל.

שאלה גדולה נשאלת אפוא, כמעט לא ראינו אדם שחג השבועות הפך אותו מן הקצה אל הקצה, הלא אם מקבלים אנו את התורה מחדש, היינו צריכים לראות לכה"פ בשבת שאחרי שבועות, בתי מדרשות מלאים מפה אל פה החל משעות לפנות בוקר המוקדמות, איש לא יעלה על יצועו בשבת קודש אחרי סעודת צפרא דשבתא, הלא קבלנו את התורה!... ופוק חזי מאי עמא דבר... כברי להבין מעט את עבודתנו וזכייתנו בימי עצרת הללו, נתעמק בדברי הצדיקים המאירים עינינו ומיישרים דרכנו, המעניקים לנו מבט מעט יותר עמוק ונעלה על קבלת התורה לדור דעה ועל קבלת התורה לדורנו אנו.

מה טעם סיבב השי"ת בין אומות העולם

ידוע ומפורסם לכל כי אמרו חז"ל שקודם שנתן השי"ת את התורה לישראל סיבב על אומות העולם ושאלם אם רוצים לקבל התורה, הללו שאלו מה כתיב בה והשיב להם הבורא ב"ה מצוה שקשה עליהם ולא רצו בה. כך סיבב בין כל האומות עד שחזר לבני ישראל ואמר נעשה ונשמע.

מאמר זה ראוי להתבונן בו. הלא עוד כשהיו ישראל בעיצומו של קושי השעבוד במצרים, עוד כשזעק ליבם אל ה' במר ליבם, כבר בישר השי"ת למשה רבינו 'בהוציא את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה, לאחר מכן יצאו ממצרים במטרה מוצהרת להיות עם מקבלי התורה, מ"ט יום הם סופרים, משתוקקים, מתי יבוא אותו יום בו יבוא חושק לחשוק וחשוק לנחשק, בו יתגלה כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת.

'ביום ההוא באו מדבר סיני מבשרת התורה והייתם לי סגולה מכל העמים, מבטיח השי"ת לעמו אהובו. והנה לאחר כל זאת, עם תום ג' ימי הפרישה, מסבב השי"ת אצל כל האומות ומברר אצלם האם חפצים הם בתורה... האם בני ישראל לא מתכוננים ליום זה שנים?! האם לא לכך עמלו ויגעו כ"ו דורות?! לשם מה סיבב השי"ת בין האומות ושאלם האם חפצים הם בקבלת התורה, הלא ידע הבורא ית' את תשובתם!?

החידוש הגדול בדברי הקדושת לוי' מדוע ישנו ביום קבלת התורה בכדי להבין זאת נלמד תחילה כמה מילים מהספה"ק 'קדושת לוי', דומה שממנו ניקח יסוד מוסד לעבודתנו בקבלת יום זה:

כתוב בפרקי דר' אליעזר שישאל היו ישנים והוא אומר להם עמדו, ומביאו במג"א הלכות שבועות. ונראה הטעם למה היו ישראל ישנים, משום שהקב"ה החזיר התורה על כל אמה ולשון שיקבלו אותה והם לא רצו ואמרו להקב"ה לך מעמנו כפתוב בפרקי דר' אליעזר. וישאל היו סבורים שיתעכב הדבר אולי ירצו האמות לקבל התורה, ובאמת האמות לא רצו לשמע מפי ה' מה שכתוב בתורה ולא היה ענוב, אבל הם סבורים שיתעכב כנ"ל ולכן היו ישנים.

קדושת לוי' לשבועות ד"ה ויצא משה את העם

אך מי אמר שיבחר הבורא בנו? אולי מוסטפא מלוב הוא בן העם הנבחר, אולי שפר גורלם של בני אדם לקבל התורה?! ואם תאמר הלא הזדככנו והיטהרנו כל כך הרבה? הלא גם הזיכוכ הכי גדול לא יועיל בשביל להיות ראוי מצד עצמו לקבל התורה – וישראל היו סבורים שיתעכב הדבר אולי ירצו האומות לקבל התורה.

סיבב השי"ת עם התורה בין האומות בכדי להורות לישראל, בתי! אכן רחצת וסכת ושמת שמלתיך עליך, היטהרת והתעלית והכנת את כלי נפשך לקבלת התורה, את עבודתכם הנפלאה באהבה רבה אלי ראה ראיתי, אך את התורה אתן לכם במתנה! לא מחמת שאתם ראויים לה, כי אין מי שראוי בעצם לקבל התורה. אלא מפני חיבתי אליכם, מפני עוצם להט הדביקות ותשוקה שמשתוקק השי"ת בכיכול לעמו אהובו עם בני ישראל.

נעשה ונשמע – נעשה – רק מה שנשמע

ואכן כשהופיע ונגלה עליהם מלך מלכי המלכים בענן כבודו לדבר עמם, ושאלם האם חפצים הם בקבלת התורה השיבו 'נעשה ונשמע'. תלמידי המגיד הגדול ממעורר שט מספרים כי פעם דיבר המגיד הקדוש בשבחו של ה'מאור עיניים' וראו שהמאור עיניים מתכופף יותר ויותר ומתאמץ לשמוע את הנאמר, המה ראו כן תמהו, מה מתאמץ רעם הקדוש לשמוע את שבחו? והשיב המגיד הגדול כי כל אחד שומע מה שהוא צריך לשמוע, והרה"ק מטשערנאביל לא היה צריך לשמוע את שבחו, על כן לא שמע ומכיוון שלא שמע התאמץ והתכופף להתקרב אולי ישמע.

אם אמורים הדברים אצל המגיד הקדוש, ק"ו בן בנו של ק"ו בשמענו את דבר ה', כל דיבור ודיבור ששומע האדם מכוון אליו ואילו דייקא. על כן השיבו להשי"ת כששאלם האם חפצים הם לקבל התורה, השיבו 'נעשה ונשמע' – רבנו של עולם! איננו ראויים לקבל התורה, איננו יודעים מה כתיב בה, וטרם קבלתה אין לנו נפקא מינה מה כתיב בה, כי כל אחד מאתנו יקבל את מה שייזכה שיעניקו לו מן השמיים, נעשה אנחנו נעשה את כל שברצונך שנעשה, ואיך נדע מה רצונך מעמנו?! את אשר נשמע מה שתשמיע לנו ומה שנזכה להשיג – זאת היא רצונך מעמנו!

יתכן שזו עומק כוונת דברי קדשו של הרה"ק מבארדיטשוב. כי אשר על כן ישנו בני ישראל ביום קבלת התורה, כי מצד עצמם – ככל שהתכוננו לא היו ראויים כלל וכלל, ובאמת לא ידעו האם יזכו לקבלת התורה, ולימוד הוא לדורות לכל איש ישראל בכל דור ודור כאשר יבוא. **ספירת העומר – הכנת כלי הנפש לקבלת התורה המאירה בכל מעמד ומצב**

מדרגה זו איננה מדרגה פשוטה, השגה כזאת של ביטול ונקיות הלב מכל פניה אינה דבר של מה בכך. לכך זכו בני ישראל רק לאחר שהתייגעו מ"ט יום בספירת העומר, בספירת העומר ממשיכים תשוקה עצומה לדבקות בבורא עולם בכל המצבים, הן במצב של קטנות המוחין והן במצב של גדלות המוחין, תכלית ספירת העומר היא לגלות בכוחות נפשו של האדם כי בכוחו וביכולתו לעבוד את השי"ת עבודה תמה בכל נפשו ומאודו – כחשכה כאורה – הן כשמאיר לו והן כשלא ח"ו.

בכך משעבד עצמו וכל כוחות נפשו להשי"ת – כלים ריקים אל תמעיטי, וכאומר לבורא עולם – אם אסק שמים שם אתה, אם תחליטי שעלי לעבדך מתוך הארת פנים – אעבדך ברחל, ואציעה שאלו הנך – אף אם תגזור עלי חס ושלום הסתר פנים, חשכות בעבודה, לא אסיר את דביקותי ולא אסוג ממך, כי אינני רק כלי לקבל האור מלמעלה ואתה בורא עולם תבחר עבורי איזה הארה להאיר, איני תופס

כלים ריקים אל תמעיטי!

בואו יחד אחים אהובים, נתבונן בדברי הקדוש מבארדיטשוב, כי לא דרוש בעלמא כתב בספרו הקדוש אלא לימוד הוא לדורות.

ונפתח במשל. גר אדם פשוט בעיירה נידחת, חי את חייו בשלווה ובהשקט, קורות ביתו צנועות וככלל, כל הווייתו אומרת פשטות וקטנות ההשגה, בן כפר אמיתי. ויהי היום מתקשר אליו אחד מאנשי ביתו של אחד מזקני הדור – מנהיג לאלפים ורבבות, ואומר לו כי רבו רוצה לפקוד את ציון זקנו הנמצא בכפר סמוך ממש לביתו, לפני ואחרי מעמד התפילה, מבקשים הם אם יוכל המנהיג הגדול להיכנס לביתו לפוש קמעא ולקבל את המון העם המתלווה אליו למסעו.

לה, איש פשוט היה, אך שמע המנהיג רם המעלה הגיע גם אליו, ופיק ברכים אפפו – הלא מנהיג זה ביתו מלא הוד והדר, זיו מלכות מסובבו בכל פינה, כיצד יוכל ביתו הדל, שלא לומר עלוב, להיות אכסניה לדמות כה נערצת בקרב רבבות!?

אך המקורב הרגיעו באמרו – אתה לא צריך להביא כלום, אנחנו נבוא ונאבזר את ביתך בכל היופי שבעולם, דבר לא יגרע מכבודו של רבי בביתך, רק דבר אחד אבקש ממך. אם תוכל לרוקן את ביתך מכל חפץ מיותר, כל גרוטאה, כל לכלוך, לא ימצא בביתך, כך נוכל לבוא ולהניח אצלך כבוד את ההוד וההדר.

האדם מצד עצמו הלא אינו ראוי בשום אופן לקבל התורה הקדושה, נשגבה ומרוממת היא מכל השגת אנוש, ואין כח בשום הכנה של האדם להיות ראוי לקבלת התורה מצד מעשיו. רק דבר אחד מבקש הבורא ית' מעמנו, בקשה המהדהדת מסוף העולם ועד סופו. בתי, כנסת ישראל כלה! 'כלים ריקים אל תמעיטי', פני מעצמך כמה שיותר מקום, נקי וסגסי עצמך מכל סיג ופגם, כי היום ה' נראה אליכם.

מאן יימר שהתורה של כלל ישראל?

הגיעו כלל ישראל ליום קבלת התורה, היום המקווה לעליונים ותחתונים, כשהעולם כולו עוצר את נשימתו האם יקבלו ישראל את התורה, ואילו בני ישראל... אליהם הדבר אינו נוגע! הם ממשיכים בשלהם... מי אמר שבנו יבחר הבורא לתת את אוצרו הטוב?! נכון, התכוננו, השתעבדנו במצרים רד"ו שנים בעבודת פרך, העלינו את רוב ניצוצות הקדושה שהיו פזורות בעומק הקליפות.

בעצמי שום מקום ואין לי רצון אישי למאומה מלבד מה שהש"ת יוביל אותי.

לאחר גילוי האדם בעצמו כוחות אלו, יכול הוא לקבל התורה, כי כאמור האדם בעצמו אינו יכול להתכונן להיות ראוי לקבל התורה ואף לו ישרים בעצמו בכל רמ"ח וסס"ה בכל נפשו ומאודו בנפש רוח ונשמה, לא יהיה ראוי לקבל תורה האצולה אצל הקב"ה, ורק בחסדו אשר הגדיל עמנו זוכים אנו לקבל התורה באהבה ביראה ושמחה.

כ"ב אותיות - ה' מלך

התורה ניתנת על ידי כ"ב אותיותיה. בספה"ק 'כתר שם טוב' לאחד מן המקובלים הקדמונים כתב כי כ"ב אותיות התורה חלוקים הם לשלוש, ט' אותיות הראשונות מרמזים הם על עת שהאדם חפץ לעבוד הש"ת ומאיר לו - מוחין גדולות, ט' אותיות אחרונות - נ' ועד ת' מרמזות על הזמנים בהם בערפל הילך, חושק הוא רק לגשמיות, לכל מיני קטנות העולם הזה - מוחין דקטנות, ובתווך ישנם אותיות יכל"מ שהם אותיות ה' מלך.

כי אם חפץ יהודי לקבל התורה עליו לדעת כי זו לא 'תכנית כבקשתך', התורה הק' עצמות הקב"ה מאירה את הזמנים הטובים ושאנים, את הטוב והרע, עלינו רק להכין את ליבנו, לפנות ולשכוח מהשאפיות העצמיות שלנו להיות הרבי עקיבא איג"ר של הדור או למצער של הבית מדרש... ולרצות דבר אחד - **נעשה ונשמע** חפץ אני לשמוע את דברי ה', להבין מה רצונו ית' ממני עם כוחות הנפש שלי.

אתה ממליך את הש"ת למלך, גם כשאתה מרגיש וגם כשלא, אם היה לך יום קשה, לא הצלחת ללמוד יותר משעה, לא הצלחת להתפלל כדבעי, לא הצלחת לשמור על קדושה וטהרה, אזי המלכת את הש"ת בעצם המלחמה, ואם לא הצלחת להלחם - המלכת את הקב"ה ברצונך להלחם, ואם לא הצלחת לרצות... אז תמליך את הש"ת בשברון לב ובגילוי האהבה שיהיה לך כשתתרום ממצבך זה. איי, לי קשה, שחור לי, קשה לי, בשביל זה ירדה נשמתנו לעולם שפל זה, בכדי שנדע שלא מה שנראה לנו טוב הוא טוב ולא מה שנראה רע חלילה הוא רע, אלא אין טוב אלא תורה' התורה הק' המלמדת אותנו שבכל מצב - ה' מלך זו היא הטוב האמיתי!

נקבל את תורת ה' ולא את גדולת עצמנו

מעתה, כשפוסעים אנו לקבל התורה, איננו יכולים לבוא להש"ת עם 'דרישות', אני רוצה ללמוד כל יום עשר שעות, אני רוצה לדעת עשר מסכתות בשנה הקרובה, מעולם לא ראינו מי שמקבל מתנה ודורש מהנותן בדיוק מה לתת לו, בחג השבועות נתבונן בגודל חסדו של הש"ת עלינו שזכינו לקבל תורה, שחושק ה' בנו כעם ובי כיחיד שאעבדו בלבב שלם.

ויהי ממחרת, קבלנו את התורה, הש"ת לא מגלה לך איזה תורה קבלת. הוא לא מגלה לך שבכ"ב אב יהיה לך נסיון קשה ויהיה לך כוחות לעמוד בה בזכות התחנונים ששפכת ב'יחיד לבבנו' בחג השבועות, הוא לא מגלה לך שיהיה לך

חג השבועות - יומא דהילולא קדישא דוד מלך ישראל חי וקיים ואור שבעת הימים מרנא ורבנא ישראל בעל שם טוב זכותם יגן עלינו

הבעש"ט בחינת נפש דוד

כאשר הש"ת רואה שהעולם מתמוטט והולך, שולח הש"ת נשמה גבוהה מבחינת הדעת ומחדש אור גדול בתורה ומאיר לעולם, ואור תורתו זורחת עד סוף העולם. וכמו שראינו ששלח ה' יתברך את התנא האלקי הרשב"י ז"ע, והאיר את העולם באור זוהר הקדוש. אלא שעדיין היה האור סתום ונעלם ומעט אשר נהנו לאורו. ושלח הש"ת את האר"י הקדוש והטהור והוציא לאור תעלומות חכמה. אך מ"מ מעט מן המעט אשר הבינו פנימיות החכמה ולהביש את החכמה בעבודת ה' ויראתו.

על כן ריחם הש"ת על עמו ישראל ועיר וקדיש משמיא נחית, אור ישראל וקדושו רוח אפינו קדוש ה' רשכבה"ג שר התורה אשר לו דומיה תהילה רבינו ישראל בעש"ט ז"ע, וללהב יצא ללבב ולהלהיב לבות ישראל ולהאיר את העולם.

והנה קבלה בדינו מצדיקים יסודי עולם אשר היה בחינת נפש דוד. ונראה לענ"ד ברור שגם היה לו נצוץ ממש רבינו ע"ה מעצם הדעת עליון. (אח"כ מצאתי בספר דגל מחנה אפרים מנכדו הק' זצ"ל (לקוטים ד"ה עוד) ששמע ממנו ז"ל שאביו לקחו בלא דבורים כמו אביו של משה, עיי"ש והנאני). ובאמת כי גם דוד המלך ע"ה היה מבחינת הדעת דנוקבא מעצם הדעת, עיין בסידור הקדוש ר' יעקב קאפיל (קול יעקב) בסוד תרועה (שער השופר רלג) שכתב כן להדיא. ומחמת שהבעש"ט הק' היה מבחינת עצם הדעת דזכר ונקבה סוד תורה ותפלה, היה לו כח להאיר את העולם בתורה ועבודה, ולהביש זה בזה חכמת האמת בעבודת ה' באמת, וגילה אור חדש בתורה ועבודה והאיר את העולם.

דברי שלום (הקדמה)

נשמת הבעש"ט משורש דוד

מרן הריב"ש טוב ורבינו הקדוש ר"ח בן עטר, שורש נשמתו דוד מלך ישראל חי וקיים. ודרך מרן הריב"ש טוב הוא ממש גאולה שלמה לנפשות ישראל.

זוהר חי וישלח (שלא ע"ה)

הבעש"ט בני דוד בן ישי

עלה בדעתי בעזה"י עפ"י המבואר לעיל שהיה הבעש"ט מזרע דוד המלך ע"ה, ושהוא יהיה משיח. לכן נתפרסם בכל ספרי הקודש שמזכירים שמו לברכה, שמזכירים אותו ע"פ רוב בקצור לשון בראשי תיבות הבעש"ט. לפי שתיבה זו עולה בגימטריא שפ"ו מכוון ממש למספר דוד בן ישי שעולה שפ"ו. והוא שם שפ"ו שבו אחז דוד בן ישי כידוע במכתב קודש של הרר"ש מאוסטראפאלי המתחיל 'שלום לרבני ארץ'.

הנה"ח ר' שמעון מנחם מענדיל ש"ב גאוזארטשאוו מו"ל ספר בעש"ט על התורה. ח"א קמב.

תורת ה' תמימה משיבת נפש (תהלים יט, ה)

ביאור הבעש"ט הק' כפי המובא בספה"ק

'תורת ה' תמימה', הוא בתמימות שעדיין לא השיג שום אדם ממנה לחסור אפילו ככלב המלקק מן הים.

וצוה הכהן פי"א, ישמח לב (אבות ד"ה מאד מאד)

'תורת ה' תמימה' אור הגנוז עדיין הוא תמים שלא הגיע לו שום אדם כי אם מעט מזעיר. 'תורת ה' פירוש בחינת התורה שנקראת על שם ה' ולא על שם משה, 'תמימה' שלא דרכו בה רבים ולא באו לזו המדריגה.

מאור עינים (פ הקת ד"ה ידבר)

'תורת ה' תמימה תמימה משיבת נפש', שהיא תמיד שלימה ומעולם לא התחיל בה אדם. כי היא 'משיבת נפש' בכל פעם מוצא העוסק בה חיות חדש וכאילו לא התחיל בה עדיין.

דעת משה (פ חוקת ד"ה א"ה באר) תהלים ויחל משה (ע"פ וכתבה מקומות)

'תורת ה' תמימה משיבת נפש', רצה לומר שלא היה עוד בעולם מי שיפתח את התורה הקדושה, כי היא עוד סתומה בלי שום פתח [עד עתה תמימה בלי פתח פתוח שכל הפירושים ורזי התורה שפירשו עד עתה לא היה אפילו פתח לפתוח כנקודה

סייעתא דשמיא להתרכז בלימוד גם כשיהיה לך טרדה גדולה בבית. הוא גם לא מגלה לך שאי שם בחודש טבת, כשצר לך מאד וקשה יהיה לבוא לשיעור היומי מחמת דחק הפרנסה לפתע 'כנס איזה סכום' שירים אותך וישנה את כל מצבך הרוחני.

נכון, לי 'נחמד' לקבל תורה שיהפוך אותי לתלמיד חכם וכן עליה, לעבוד ה' ובעל השגה, אבל אני לא בסיפור פה! אני לא מאן דאמר! אנכי פניתי הבית, ומה שיבחר הש"ת זה מה שאזכה!

מליוני פרטים קטנים, מליארי מחשבות, יעברו בסך ביום השבועות הזה, והש"ת יאיר לך אותם! יתן לך עזר וסיוע שתזכה שהשנה הבעל"ט תהא מרוממת יותר, נקיה יותר, בדביקות יתירה!

מרומם הוא אלקין בקדמנא ובתרייתא - לגדולתו אין חקר ולתקפו אין קץ, ואף על פי כן צבי ואתרעי בן - בחר הש"ת בנו, בי ובך, האנשים הקטנים שכל כך קשה לנו לעבוד את הש"ת בעבודה תמה, אבל צבי חשק הש"ת והתרצה בן דווקא בנו בסוף ותחתית ימי הגלות, כן כן, בשנת תשפ"ג מסר לך אורייתא.

על פי דברות קודש במדבר תשפ"ג, רעוא דרעיון

נרבת יידינו הרגל

הרה"ח ר' אברהם חיים פרנקל שליט"א

משגיח רוחני בישיבתנו הקדושה

לרגל שמחת תורה מוצא לבנו הבה"ח כמר משה נ"י

יזכה לרווח ממנו ומכל יוצאי חלציו רוב נחת דקדושה כל הימים

נרבת

יידינו הרה"ח המפא"ר ר' שלמה נחמיה ולדמן שליט"א

הרה"ג ר' יעקב זילברפרב שליט"א - רא"כ 'זרות התורה'

לע"ג בני משפחתם

הנה"צ רבי יעקב צבי הי"ד זצוק"ל רומ"ץ בק"ק אונואר

בן הנה"צ רבי משה עזריאל מבורשה זצוק"ל

בעמ"ח שו"ת 'צפירת תפארה'

חז"ר הרבנית הצ' מרת שיינצא מנוחה הי"ד ע"ה

בת כ"ק מרן הנה"ק מוהרמ"י מטופריב ז"ע הי"ד

יוצאי חלציהם

יצחק אלעזר, ברוך אברהם מורכי,

חנוך העניך רוב, משה עזריאל, שרה, חנה לאה הי"ד

נדרתו עקש' בשנת תש"ד והיא' צ' נקבע לחג השבועות

ת.ג.צ.ב.ה.

של מחט]. ומה שצריכין ללמוד בתורה הקדושה הוא אינו אלא לצורך 'משיבת נפש'

תהלים בן ביתי (על הפסוק ובפרק קט"ו, ט)

תורת ה' תמימה משיבת נפש, מי שלומד תורת ה' בתמימות כאילו לא התחיל עדיין, אזי היא 'משיבת נפש'.

תהלים ויחל משה (מ"ב)

תורת ד' תמימה וכו'. בשם הבעש"ט ז"ל, שהתורה עדיין תמימה - שלא נגע בה שום איש עדיין, שכל מה שלומדים עדיין לא נגענו אף אפס קצהו.

'משיבת נפש', הנה תיבת משיבת סובל ב' פירושים - לשון השבה ולשון מנוחה ושובת. וזה ירמוז לצדיקים ובעלי תשובה, כי לצדיקים היא שמחת ומנוחת הנפש, ולבעלי תשובה שע"י חטאם נאבדה מהם המנוחה, וע"י התשובה ויכל להשיב הנפש למקורה ושורשה. וזה 'משיבת נפש'.

מרן אדמו"ר מוהר"ר ז"ע (יום ב' שבועות תע"ב בסעודת הבוקר)